Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 185. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го СЕРПНЯ 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, AUGUST 26, 1977 No. 185. VOL. LXXXIV.

КОЛИ ТВОРИЛАСЯ ГОСПОДАРСЬКА РАДА УККА

Як уже інформовано („Свобода", 23-го серпня), в Чікаго 13-го серпня відбулися наради представників УККА і наших братських союзів та фінансових і професійних установ, в результаті яких створено Господарську Раду УККА, що її очолив дир. Омелян Плешкевич. На фото — учасники нарад. Сидять (зліва): дир. Омелян Плешкевич, мґр Уляна Целевич, мґр Уляна Дячук, мґр Іван Базарко, д-р Р. Гарасимів і д-р П. Моцюк. Стоять (зліва): д-р В. Нестерчук, інж. Д. Григорчук, Б. Казанівський, д-р Ю. Куляс, Ю. Ревай, д-р Р. Кобилецький, Р. Мицик, д-р Б. Старух, проф. М. Семчишин і д-р А. Хрептовський.

В ЕЛЛЕНВІЛЛІ І ГАНТІНҐТОНІ ВІДБУДЕТЬСЯ МАНІФЕСТАЦІЙНИЙ ЗДВИГ СУМА

Ню Йорк, Н. Й. — З канцелярії Головної Управи Спілки Української Молоді Америки інформують, що цьогорічний 26-ий Маніфестаційний Здвиг СУМА відбудеться в кінці великого кінця тижня (День Праці) 3, 4 і 5-го вересня ц. р. у двох місцевостях: на Оселях СУМА в Елленвілл, Н. Й., і Гантінгтон, Огайо та проходитиме під гаслом: „Воля України — наша мета" і вшановуватиме 35-річчя з дня постання УПА, 70-річчя з дня народження ген. хор. Романа Шухевича-Тараса Чупринки і нескорених борців в Україні. Кульмінаційною точкою Здвигу в Елленвіллі буде Маніфестаційна частина, яка відбудеться в неділю, 4-го вересня, після Богослужб о год. 12-ій дня. В маніфестаційній частині, як також у Службі Божій і мистецькій частині візьме участь відома оркестра СУМА з Монтреалю, Канада. У мистецьких частинах, в суботу й неділю, крім великого дівочого хору Осередку СУМА з Ню Йорку „Жайворонки", візьмуть участь численні мистецькі одиниці довколишніх Осередків і Відділів. Крім мистецької частини, відбуватимуться також спортові змагання і танцювальні забави, до яких гратимуть такі оркестри: в п'ятницю, 2-го вересня, „Водограй", в суботу, 3-го — „Дніпро і „Водограй", а в неділю, 4-го — „Дніпро" і оркестра Богдана Гірняка. Усі забави відбуватимуться у великій холодженій світлиці.

В рамках програми Здвигу відбудеться також закінчення великого вишкільного табору в Елленвіллі, який проходив там на протязі трьох останніх тижнів. Командантом цьогорічного Здвигу на Сході є Ярослав Петрик.

Організатори сподіваються, що в обидвох частинах Здвигу візьме участь біля 20.000 осіб.

Проф. Яр. Рудницький очолив „Комітет Людських Прав" у Канаді

Оттава (ОУПС). — Тут на зібранні управи Всеканадської Федерації Громадянства (КФҐ), яку очолює п. В. Клірі з Монтреалю, обрано одноголосно проф. Яр. Рудницького на голову „Комітету Людських Прав" із завданням перевірити й подавати урядовим чинникам в Оттаві рекомендації в справах, що торкаються дискримінації особистої й колективної (групової).

Проф. Рудницький відбув уже низку конференцій із деякими провінційними Комісіями Людських Прав і виступить у ближчому часі на конференціях у цій справі в різних місцевостях Канади.

Каміль Лорен і Кіт Спайсер промовлятимуть на конференції багатокультурности

Едмонтон (КІУС). — Каміль Лорен, міністер культурного розвитку провінції Квебек, та Кіт Спайсер, журналіст, працівник радіо і бувший комісар державних мов, промовлятимуть на конференції п. з. „Українські канадці — багатокультурність і сепаратизм: Оцінка". Конференція відбудеться в Альбертійському університеті (в Едмонтоні) від 9 до 11 вересня 1977 р.

Конференція має на меті уможливити українсько-канадській громаді зайняти становище відносно сепаратизму, багатокультурности та федералізму в цей критичний для Канади час. Між іншими розглядатимуться такі теми: „Реакція національних меншин у Квебеку на мовну та культурну політику Парті Кебеква", „Політика уряду Парті Кебеква супроти етнокультурних меншин Квебеку", „Реакція українсько-канадської громади на державну політику багатокультурности", „Українсько-канадські можливості в часі політичної кризи і можливі наслідки для багатокультурности". Конференція закінчиться панелем-дискусією на тему: „Багатокультурність і сепаратизм: у пошуках за українською погодженістю".

На конференції відчитають статті такі українсько-канадські професори: Р. Сербин (Квебекський університет у Монтреалі), І. Мигул (Бішопський університет), Б. Боцірків (Карлтонський університет), В. Тарнопольський (Озгуд гол, Йоркський університет) і М. Лупул (Альбертський університет).

Конференція відкрита для загалу.

За дальшими довідками про конференцію просимо звертатися до Канадського Інституту Українських Студій, 335 Атабаска гол, Альбертський університет, Едмонтон, Альберта Т6 2Е8, або телефонувати на (403) 432—2972.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНҐРЕС ВІДЗНАЧИТЬ 125-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО БАПТИСТСЬКОГО РУХУ

Чікаґо, Іл. (В.Д.) — Від 2-го до 5-го вересня ц.р., тут в спеціяльно віддекорованому Молитовному домі української баптистської церкви, пресвітером якої є паст. Іван Поліщук, відбудеться Ювілейний Конґрес для відзначення постання Баптистського Руху в Україні, коли-то 125 років тому перший баптист України Іван Онищенко зі села Основи, біля Одеси, охристився восени 1852 року, за історичним повідомленням відомого економіста й статистика проф. Федора Щербини, — професора Українського Вільного Університету в Празі та Української Господарської Академії в Подєбрадах. Проф. Михайло Грушевський, найвидатніший український історик, також стверджує, що Іван Онищенко — це „перша яскрава постать в історії українського євангельського руху".

Восени 1975 р. у Торонті, Канада, на Пленарному Конґресі Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства — єдиної свобідної репрезентаційної установи, яка охоплює українських баптистів по всьому світові, рішено відзначити Ювілей, тому на початку цього року голова ВЄвББ паст. Олекса Р. Гарбузюк Ювілейною Проклямацією проголосив 1977 рік „Ювілейним Роком 125-річчя Української Баптистської Церкви" та назначив Ювілейний Конґрес Українського Баптистського Братства.

Голова Ювілейного Конґресу паст. Володимир Домашовець покликав до дії чотири Ювілейні Комітети для приготування цього особливого свята, на яке з усіх сторін прибудуть українські баптисти, їхні друзі та запрошені представники різних українських установ. Українська преса вільного світу з ентузіязмом підхопила Послання і Проклямацію ВЄвББ й з особливою прихильністю сповістила про Ювілей українських баптистів. Повідомлення про цей Ювілей полинуло з різних програм радіонадаванням, а ввесь американський світ довідався про Ювілей 125-річчя Українського Баптистського Руху на телевізійній мережі під час інтерв'ю паст. О. Р. Гарбузюка.

У багатій програмі Ювілейного Конґресу візьмуть участь численні хори баптистських церков ЗСА та Канади. Молодь і сестрицтво матимуть свої спеціяльні програми. Численні вокалісти, музиканти й декляматори вже заздалегідь приготувалися до своїх виступів. До виголошення спеціяльних ювілейних проповідей запрошені відомі талановиті проповідники, пастори: Ф. Любович, Д. Марійчук, М. Теслюк, М. Подворняк, Я. Папроцький, І. Барчук, М. Брич, О. П'ятоха, І. Беркута, Й. Іваськів, О. Гарбузюк, І. Думич, С. Сковородько, В. Ковалик, О. Гурин і В. Домашовець, які проповідуватимуть на вісімох торжественних Богослуженнях.

Широковідомі євангельські диригенти — М. Брич, І. Поліщук, А. Теслюк, П. Улянюк і визначний євангельський композитор Сергій Бичковський диригуватимуть збірним ювілейним хором. Ювілейними Богослуженнями керуватимуть пастори: І. Поліщук, О. Гарбузюк, І. Тарасюк, М. Якубович, І. Ковальчук, В. Домашовець, О. Перехрест, С. Тимців і сестра Н. Возьна. Ювілейний органіст — маестро І. Домашовець, а піяніст — Д. Возьна. Головне гасло Ювілейного Конґресу: „Перемога з Христом".

На ювілейному святкуванні візьме участь д-р Іван Кмета-Єфимович, відомий баптистський діяч України, який видав перший український євангельський пісенник „Арфа" в Києві 1925 р. і був редактором журналу „Баптист України" до часу, коли видавання його припинили большевицькі безбожники. Представниками від Баптистських Союзів інших національностей будуть пастори А. Леонович, В. Копань і інші. Представники різних українських громадських установ вітатимуть Ювілейний Конґрес.

Особливе запрошення на Ювілейний Конґрес українських баптистів вислано президентові ЗСА Джіммі Картерові, який став у обороні людських прав, а в цьому він також заступився за переслідувані релігії в комуністичних країнах, режими яких підписали Деклярацію Прав Людини Об'єднаних Націй, але надалі жорстоко переслідують і винищують віруючих в Бога.

Спеціяльний палкий привіт Ювілейному Конґресові українських баптистів прислав президент Микола А. Лівицький від себе особисто та від імени Уряду Української Народної Республіки в екзилі й „побажання розвитку і успіхів всім Учас-

(Закінчення на ст. 3-ій)

ЗСА не плянують заходів для замирення в Північній Ірляндії

Вашінгтон. — Пресовий секретар Білого Дому Джоді Повелл заявив у середу, 24-го серпня, що хоча деякі члени уряду ЗСА розглядають різні пропозиції щодо „обмеженої ролі", яку Вашінгтон міг би відіграти в справі встановлення миру в Північній Ірляндії, де вже довший час триває збройний конфлікт між протестантською більшістю і католицькою меншістю, то заперечив твердження деяких закордонних газет, що уряд ЗСА готується розпочинати „поважні заходи" щодо встановлення миру в Північній Ірляндії. Повелл повідомив, що президент Джіммі Картер щойно в середу дізнався, що деякі члени його уряду розглядають згадані пропозиції, додаючи, що це доказує, що Вашінгтон не плянує жадних „поважних заходів" щодо північно-ірляндського конфлікту.

Зазначуючи, що ЗСА не хочуть втручатися у внутрішній конфлікт в Північній Ірляндії, яка є частиною Великобританії, та що той конфлікт повинен бути розв'язаний двома ворогуючими сторонами, Повелл сказав, що члени уряду президента Картера, після нарад з представниками Британії та Ірляндії, прийшли до переконання, що якщо б ЗСА таки мали відіграти якусь ролю в стараннях полагодити північно-ірляндський конфлікт, то ця роля правдоподібно була б обмежена до економічної допомоги Північній Ірляндії, бо той конфлікт базований не тільки на релігійній ворожнечі між протестантами і католиками, але також спричинений тим, що католицька меншість живе в економічних злиднях.

„НЮ ЙОРК ТАЙМС" ПРО МУЗЕЙ СУА

Ню Йорк. — „Ню Йорк Таймс" з датою п'ятниці, 26-го вересня, матиме на сторінці „Вікенд Ґайд" довшу, відповідно ілюстровану статтю про Український Музей СУА в Ню Йорку. Стаття появиться в результаті відвідин в музеї кореспондента „НЙТ", п. Шепперда — інформують з СУА.

АМЕРИКАНСЬКО-КИТАЙСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ БЕЗ БІЛЬШИХ ВИГЛЯДІВ НА УСПІХ

Пекін. — Двогодинна розмова державного секретаря Сайруса Венса з третьою особою в керівництві Китайської Народної Республіки, заступником голови китайської Комуністичної партії і заступником прем'єра Тенґ Гсіао-пінґом, яка відбулася в середу, 24-го серпня ц. р., не наблизила обидві сторони до основної цілі, а саме, конкретної домовлености про нав'язання дипломатичних зносин між З'єднаними Стейтами Америки і червоним Китаєм. Китайці, як виглядає, не спішаться говорити про конкретні речі, а тим часом чотириденна візита Сайруса Венса добігає до кінця і, згідно з його плянами, він вже в п'ятницю, 26-го серпня, мав би відлетіти через Токіо до ЗСА. Правда, кореспонденти інформують, що голова Компартії Китаю Гуа Куо-фенг в останній хвилині погодився прийняти Венса і чолових дорадників його делегації на розмову, темою якої мали б бути справи нормалізації відносин між ЗСА і КНР та Тайвану. Американські чинники заявляють, що якщо було б не дійшло до такої розмови між Венсом і Гуа, то треба було б вважати поїздку державного секретаря за неуспішну. У вчорашній розмові Тенґ Гсіао-пінґ заявив американській делегації, що керівники Китайської Народної Республіки бажають встановлення нормальних відносин із ЗСА, бо такі зв'язки між Вашінгтоном і Пекіном були б корисними для обох народів і для людей у цілому світі. Дипломатичні джерела стверджують однак, що погодження про нав'язання дипломатичних зносин між ЗСА і Китаєм ледве чи наступить в часі перебування Венса в Пекіні. Справа Тайвану все ще становить поважну причину для встановлення таких відносин.

В середу, 24-го серпня, Тенґ Гсіао-пінґ гостив американських представників обідом, який відбувався в літньому палаці. В обіді брали участь також запрошені західні журналісти, зокрема ті, які супроводжають Венса у його поїздці.

Переговори між Вашінґтоном і Пекіном становлять загрозу для світового миру — каже Москва

Москва. — Асосієйтед Пресс інформує, що верховоди Совєтського Союзу з обуренням висловлюються про американсько-китайські переговори, а нормалізацію відносин між ЗСА і Китаєм та евентуальне нав'язання дипломатичних зносин між ними називають „загрозою для світового миру". Урядова совєтська пресова аґенція ТАСС помістила офіційний комунікат, у якому стверджується, що Пекін намагається погіршити відносини між Совєтським Союзом і З'єднаними Стейтами Америки і заохотити держави до перегонів в озброєнні. Коментар аґенції ТАСС був зформульований на підставі довшої студійної статті, поміщеної в журналі „Комуніст" і опублікованій якраз в тому дні, коли державний секретар ЗСА Сайрус Венс мав зустрінутись на розмові з заступником голови китайської Комуністичної партії Тенґ Гсіао-пінґом. У згаданій статті говориться також, що „Пекін штовхає світ до нової війни". Совєтські пропаґандисти твердять, що теперішні лідери Китайської Народної Республіки „йдуть ще далі у своїх експериментах з капіталістами", натякаючи на спроби ЗСА і Китаю нав'язати нормальні дипломатичні зносини між обома країнами.

Тонґсун Парк заперечує, що був аґентом Сеулю у Вашінґтоні

Сеуль. — Південно-корейський бизнесмен Тонгсун Парк в середу, 24-го серпня, під час пресової конференції заперечив, що був аґентом уряду Південної Кореї і що за допомогою коштовних дарунків та хабарів членам Конгресу ЗСА старався вплинути на них, щоб схвалювали законопроєкти, які призначували б більші суми на допомогу Південній Кореї та виходили на користь корейської економіки. Як відомо, в ЗСА проходить слідство, ведене Леоном Яворським, колишнім спеціяльним Вотерґейтським прокуратором, метою якого є розглянути закиди, що велика кількість членів Конгресу протягом довшого часу одержувала „дарунки" від Тонгсуна Парка.

Хоча Парк заперечує, що старався вплинути на американських законодавців протизаконними способами, то ряд сенаторів і конгресменів призналися, що одержували від нього „дарунки".

Під час пресконференції Парк твердив, що закиди проти нього — це видумки американської преси і заявив, що вернувся б до ЗСА, щоб свідчити перед Слідчою комісією, але тільки під умовою, що його заяви не будуть передані американським кореспондентам.

Комісія міжнародної конференції правників закликає до вільного обміну інформаціями

Маніля, Філіппіни. — Комісія для справ масової комунікації, яка діє на 8-ій з черги Світовій Конференції для справ миру через право, що розпочалась тут минулого понеділка і триватиме п'ять днів, в середу, 24-го серпня, схвалили звернення до всіх урядів світу, щоб знесли всі обмеження на вільний обмін інформаціями та запевнили право своїх громадян вільно нав'язувати контакти з громадянами інших держав. Резолюцію Комісії для справ масової комунікації передано Постійній комісії щодо засобів масової інформації Світового Центру для справ миру через право, тобто, організатора цієї Конференції.

Згадана резолюція закликає уряди країн запевнити своїм громадянам право вільного доступу та обміну всіми інформаціями, з виїмком тих, які пов'язані з питаннями безпеки даної держави.

У цій Конференції бере участь біля 5,000 правників із 143-ох країн вільного світу, комуністичного бльоку і т. зв. „третього світу".

ЛЕВКО ЛУК'ЯНЕНКО ПРО СУД НАД М. РУДЕНКОМ І О. ТИХИМ

Вашінгтон (УІС „Смолоскип"). — Після суду над М. Руденком і О. Тихим, головою і членом Київської Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, представник Вашінгтонського Комітету Гельсінкських Ґарантій для України відбув телефонічну розмову з Левком Лук'яненком, свідком на процесі і членом Київської Групи, який тепер живе в Чернігові.

Левко Лук'яненко

Левко Лук'яненко народився в 1928 р. на Чернігівщині. Брав участь в останній війні, як вояк Червоної Армії. Закінчив юридичний факультет Московського університету. Працював адвокатом на Львівщині. Був засуджений в 1961 р. на т. зв. „процесі юристів" на кару смерти, яка згодом була замінена на 15 років ув'язнення. Був звільнений в 1976 р. Жонатий. Працює електриком.

Телефонічна розмова відбулася в суботу, 2 липня 1977 р. Нижче подаємо обширні уривки з цієї розмови:

ПИТАННЯ: Хочемо привітати Вас зі звільненням, тепер, бо не мали нагоди...

ЛУК'ЯНЕНКО: Дуже дякую.

ПИТАННЯ: Я є... з Комітету Гельсінкських Ґарантій для України у Вашінгтоні.

ЛУК'ЯНЕНКО: Ага.

ПИТАННЯ: Я не знаю чи Ви чули про нашу групу?

ЛУК'ЯНЕНКО: Я чув.

ПИТАННЯ: Так, дивіться, ми дзвонимо до Вас — тут є інформації про суд над Руденком і Тихим.

ЛУК'ЯНЕНКО: Справа в тому, що я там був дуже мало. Тому, що мене викликали на 28-ме число, а суд почався 23 -го... А Ви чуєте мене?

ПИТАННЯ: Чую.

ЛУК'ЯНЕНКО: Значить, мене викликали на 28-ме. Суд почався 23-го. Що було до 28-го — я не знаю. 28-го я приїхав у Дружківку, на 4-ту годину, ранішнім поїздом... (не чути)... покази я давав годин дві, або й менше. Не довго. Потім, після того, як я дав докази,

(Закінчення на ст. 4-ій)

Совєти продовжують арешти дисидентів

Москва. — Совєтська поліція, зглядно КҐБ, повели знову атаку проти дисидентів заарештувавши трьох додаткових активістів оборони людських прав і виступили на сторінках „Літературної Газети" з атакою проти жидівського активіста д-ра Веньяміна Ґ. Лєвіча, який намагається покинути Совєтський Союз і виїхати до Ізраїля. Дисидентські джерела інформують, що КҐБ заарештувало Фелікса Сереброва в Москві і двох литовців, Віктораса Пяткуса і Антонаса Тєрляйтскаса у Вільні, столиці Литовської ССР, які мабуть належали до литовської Групи нагляду за виконанням Гельсінкської угоди. Лєвічеві закидають „зраду батьківщини" й інші проступки.

Атака на д-ра Лєвіча була пов'язана з міжнародною конференцією хеміків в Англії, яка вшанувала Лєвіча, як свого колеґу, якого переслідують совєтські поліційні чинники. Газета назвала цей акт англійських хеміків „організованою антисовєтською акцією на міжнародному форумі", а саму конференцію окреслила, як „зборище, що пахне проізраїльською змовою".

ПАВЛА КАМПОВА ЗВІЛЬНИЛИ З ЗАСЛАННЯ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). — В травні ц.р. звільнили з заслання в Томській області Павла Федоровича Кампова з огляду на дуже поганий стан здоров'я. Тепер він перебуває в Ужгороді. Його адреса: УРСР, 294007 м. Ужгород, вул. Чайковського 8. Він без праці. Кампов по професії математик, кандидат наук, колишній викладач Ужгородського університету, деякий час він працював в обласному відділі народної освіти.

Причина арештування й засуду Кампова дуже багатомовна. В 1970 р. відбувались в СРСР одні з чергових „виборів" до Верховної Ради СРСР. Як відомо, кандидатів в депутати висувають в СРСР на „громадських зборах", при чому, у списки кандидатів попадають раніше призначені партійними органами люди. Про те, що такі видвигання кандидатів, як і самі „вибори" — це звичайний обман, знає кожний громадянин СРСР. Але сталось так, що тоді, в 1970 році, в Закарпатській області появились під час „виборчої кампанії" коло 100 листівок, в яких невідомі автори пропонували своїх власних кандидатів в депутати. Одним з них був Павло Кампов, як кандидат Воловецького деревообробного комбінату Ужгородської виборчої округи. У листівках висувались ще такі кандидати: Іван Гарагонич, 53 роки, голова Закарпатського облпотребсоюзу з Мукачівської виборчої округи, Марія Кіш, 18 років, угорка, робітниця, з Хустської виборчої округи та Іван Чендей, 47 р., голова Закарпатського відділення Спілки письменників України, як кандидат до Ради Національностей із Закарпатської виборчої округи.

Очевидно, в „депутати" „вибрали" тих, кого раніше призначила партія. Зате 16 червня 1970 року, два дні після виборів, Кампова арештували без санкції прокурора, яка була підписана щойно 1 липня. Арештованого тримали в одиночці. Суд був закритий. Кампову присудили шість років ув'язнення і три роки заслання. Між ін. його обвинувачували у здогадному авторстві брошури п. н. „25 років надій і розчарування", яка була надіслана до видавництв УРСР, а теж за вислання писем до ЦК КПРС з проханням дозволу створити окрему партію.

Після суду дружині Кампова „радили" органи КҐБ взяти розвід з її чоловіком, а 73-річній матері Кампова забрали присадибну ділянку в Мукачівському районі. В квітні 1972 року Кампова відвідував полк. КҐБ Рубан, який обіцяв йому звільнення з днем 1 серпня та працю, якщо Кампов відмовиться від своїх поглядів і мовчатиме про свою справу.

Кампову потрібна негайна допомога.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли, незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Знаменита нагода

Протягом наступного тижня в Гонолюлю, на Гаваях, проходитиме шостий з черги Конгрес Світової Психіятричної Асоціяції, в якому візьме участь кілька тисяч психіятрів з різних країн світу, включно з державами комуністичного бльоку. Як інформує відомий коментатор ,,Ню Йорк Таймсу'' Антоні Луїс, у виданні тієї газети з понеділка, 22-го серпня, із Совєтського Союзу на цей Конгрес має прибути 28 психіятрів і 2 кореспонденти. Луїс висловлює здогад, що Москва дуже зацікавлена тим Конгресом тому, що протилежно до попередніх Конгресів в програму нарад гонолюлюського Конгресу включено обговорення проблеми ,,зловживання психіятрії для політичних цілей''.

Совєтський Союз — стверджує Луїс — вже протягом довгих років запроторює до закладів для умовохворих цілком здорових осіб і то тільки тому, що вони посміли висловлювати самостійні погляди чи критикувати деякі аспекти політики Кремля, наприклад, протестувати проти політичного зловживання психіятрії. Покликаючись на свідчення Леоніда Плюща та Владіміра Буковського, колишніх в'язнів совєтських ,,психіятричних в'язниць'', як теж на недавно видану в Лондоні книжку ,,Політичні шпиталі Росії'', авторами якої є д-р Сидні Блок з Оксфордського університету і д-р Пітер Реддавей, видатний совєтолог із Лондонської школи економіки, коментатор Луїс змальовує жахливі обставини в тих ,,психушках'', знущання над в'язнями, запроторенцими за свої політичні, релігійні, національні переконання, і стверджує, що докази про зловживання Москвою психіятрії для політичних цілей — незаперечні. Тому то совєтські учасники Конгресу в Гонолюлю, напевно, старатимуться перешкоджати обговоренню цієї проблеми, переконуватимуть делегатів з інших держав, щоб голосували проти резолюцій, які засуджували б СССР за зловживання психіятрії, а якщо всі їхні заходи не мали б успіху, то погрожуватимуть виступом з членства Світової Психіятричної Асоціяції.

Відрадним явищем треба вважати те, що Британська Королівська Колегія Психіятрії та Австралійське Психіятричне Товариство вже заявили, що під час гонолюльського Конгресу внесуть резолюції, в яких засуджуватиметься Совєтський Союз за ,,зловживання психіятрії для політичних цілей'', а Американська Психіятрична Асоціяція пропонуватиме створити спеціяльний комітет, завданням якого було б розглядати закиди щодо зловживання психіятрії в усіх частинах світу.

Треба надіятися, що ці резолюції будуть схвалені, точніше, що делегації різних держав — чи то вільного світу, чи т. зв. ,,третього світу'' — голосуватимуть за ними, не зважаючи на те, чи це Москві подобається. Жахливе зловживання совєтськими властями психіятрії проти невинних людей мусить бути засуджене і припинене. Як вказує згаданий коментатор Антоні Луїс, совєтські власті таки рахуються із світовою опінією і дуже часто протести приватних і професійних товариств мають більший вплив на Москву, ніж протести урядів країн Заходу.

Між делегатами на Конгрес у Гонолюлю правдоподібно будуть психіятри українського роду зі ЗСА, Канади та інших демократичних держав. Вони, напевно, інформуватимуть своїх колег з усіх кінців світу про совєтські ,,психушки'' та про використання цих ,,психіятричних в'язниць'' проти цілком здорових людей, які тільки посміли думати самостійно. Інші наші лікарі-психіятри в усіх країнах поселення повинні звертатися до своїх делегацій на цей Конгрес, щоб підтримали резолюції британської, австралійської та американської делегацій. Не можна прогайнувати такої нагоди розкрити перед цілим світом правду про порушення всіх підставових людських прав совєтськими властями, зокрема про зловживання Москвою психіятрії.

Ярослав Курдидик

ОБНОВЛЕННЯ АМЕРИКАНСЬКОГО БОЙОВОГО ЛЕТУНСТВА

Поміж американськими експертами щодо ролі, яку відограватиме бойове летунство в майбутньому, є доволі поділені думки. Деяка частина заступає думку, що нові винаходи та вдосконалення у нищівній потужності зможуть незабаром виелемінувати взагалі бойове летунство, як відсталу, а то й зовсім непридатну зброю.

З другого ж боку, подавляюча більшість знавців стверджує, що у довгих і затяжних війнах, може прийти до такого стану, в якому обидві воюючі сторони побояться вжити атомову зброю, а тоді, логічно міркуючи, вирішну ролю відіграватиме і надалі конвеціональна зброя, що її очолюватиме, якраз бойове летунство.

Усе без виїмків бойове летунство, яке проходить постійну модернізацію, або, уточнюючи, вдосконалювання та обновлення, осягнуло в останньому десятиріччі такий високий рівень, що деякі літаки, про які буде дальше мова, межують малощо не із фантастичними описами Жуль Верна.

При цій нагоді варто буде відмітити, із незатаєною гордістю, що на одному з таких постів, де і вирішується побудова таких ,,чудодійних літаків'' у відомій загально Ґроман Ко. в Белбейдж на Лонг Ейленді, на пості одного із її віцепрезидентів працює наш земляк за фахом авіоінженер, Михайло Пелехач.

Вже декілька років підряд поміщувано більші описи про цю летунську фабрику, в якій постійно працює коло 30 тисяч найкращих летунських фахівців, а в ,,Ріджерс Дайджест'' та в ркремих авіяційних журналах були не тільки цікаві вістки про цю важливу у літакобудівництві велетенську фабрику, але й надруковано інтерв'ю із інж. М. Пелехачем. Наш земляк очолює один із найважливіших відділів у Ґроман Ко., що має назву ,,Оперейшен Аналізис''. У цьому департаменті зосереджено окремий ,,трест мізків із літакобудівничої царини'', зложений із 60-ти інженерів-спеців.

Основне завдання цього департаменту звернене зокрема в тому напрямі, щоби якнайпильніше і найосновніше слідкувати за розбудовою та розвоєм совєтської повітряної збройної сили і на основі якомога найдостовірніших передбачувань, вирішувати, яким робом з американського летунського боку запобігати заздалегідь евентуальній совєтській загрозі. Діло в тому, щоби в однаковій мірі американська наступальна та оборонна спроможність не відставала, або простіше сказавши, не опинилася у безвихідному тупику.

Яку ролю відіграла в цьому випадку Ґроман Ко., то для прикладу варто навести, що американське літакобудівництво випередило набагато совєтський, широко розголошуваний всіми своїми ,,найвищими летунськими якостями'' — МІҐ-25, своїм Ф-14 (Томкет). Коли совєтський летун Беленко приземлився з МІҐ-25 в Японії, то тоді наглядно виявилося, що Ф-14 перевищує його під кожним технічним оглядом, а впарі з тим, Томкет це єдиний літак, який може збивати МІҐ-25.

Вам цікаво, — запитав в одному зі своїх інтерв'ю інж. М. Пелехач, — звідкіль ми отримуємо вістки про те, що пророблено в заавансованості совєтського летунства та в який спосіб ми робимо ,,остаточні наші технічні заключення'', або як тому заздалегідь запобігти.

Ось я вам наведу такий приклад: нам точно було відомо, в котрому із десяти інженерських бюр Мікояна розроблювано тип літака, ,,підносно-підривні плетви'' якого вказували на те, що його головна мета зосереджена в тому напрямі, щоб дати змогу цьому літакові підноситися якнайбільш прямовісно, вживаючи для цієї цілі мінімальну довжину розбіжної площі. Але в тому бюрі Мікояна мабуть проєктодавці не знали про те, що ми, цю ,,справу'' максимального скорочення розбіжної площі'' розв'язали майже повністю.

Джерела, що ними користується департамент ,,Оперейшен Аналізис'' можна назвати ,,екзотичними'', — продовжує інж. М. Пелехач. Про совєтські може найсекретніші досягнення ми дуже точно довідалися із прецизних фотознімок, що їх зроблено під час ,,Дня Совєтської Авіяції''. На їхній основі ми довідалися, над чим працюють, що головним чином розроблюється, а найважливіше, чого вже добилося уміж часі совєтське летунство. І так із розміру відвідно-вибухового отвору біля хвоста, коли ми прирівняли його із величиною механіка, що стояв саме коло літака, нашим інженерам-експертам вдалося в дуже короткому часі обрахувати компютором методою про силу джетового мотору цього літака. А цей облік допоміг нам з черги обрахувати, скільки пального потребує цей мотор. Продовжуючи дедуктивними обрахуваннями, ми змогли встановити найточніше, скільки поємности простору в літаку займає пальне, його озброєння та електронічне обладнання.

(Закінчення на ст. 3-ій)

Володимир Мацьків

ПРАВИЛЬНЕ РОЗУМІННЯ ВИХОВАННЯ

(2)

Виховання — це важка праця. Наш нарід розуміє це дуже добре, висловивши це приказкою: ,,Дітей ховати, це камінь глодати''.

Щоб виховання могло дати найбільші користі, не враховуючи вроджених здібностей та властивостей особи, яку виховується, треба, щоб усі виховні чинники, діяли рівнобіжно, згідно з вимогами логіки та потребами людини. Кожна розбіжність і нескоординованість у вихованні може принести чимало шкоди. Якщо візьмемо ще до уваги, наприклад, інтереси держави, а також деякі шкільні приписи та методи, які не все й не всюди йдуть впарі з інтересами дітей та їхніх батьків чи спільнот, до яких безпосередньо належать, додаючи до того брак добре приготованих учителів та й часто байдужість про долю тих дітей, переповнені кляси та багато інших трудностей, які часто насуваються у вихованні, то виглядає що ідеальні виховні умови створити важко. Держава, яка впливає на своїх громадян через державні закони, урядовців та поліцію також не завжди стоїть на сторожі тих самих ідеалів, що їх хотіли б бачити батьки. (Для прикладу порівняймо відносини в Україні, де всі закони та їх виконавці накинені ворогом проти волі громадян).

У вихованні ще є одна дуже важлива справа, про яку люди звичайно не думають і тим самим її зовсім легковажать. Між нашими приказками є деякі, що дуже виразно звертають на себе увагу. Наприклад, ,,Яблуко від яблуні далеко не відкотиться'', ,,Який явір, такий клин — який батько, такий син'' і под. Людина, взявши до уваги її фізичну частину, є твором природи. Знаємо з науки, що в природі нічого не гине. Воно тільки перемішується. Візьмем хоч би краплину води. Раз вона є в річці, а раз парою мандрує до хмар, щоб знову впасти на землю у виді дощу чи снігу. Коли ж її вбере в себе рослина, то вона може ввійти опісля в склад тіла тварини, чи людини, що споживають цю рослину, щоби по часі випарувати та вернутися знову в хмару і так без кінця.

Католицький священик-науковець о. Мендель ствердив у своїх наукових працях, що батьки передають усі свої властивості своїм наслідникам. Він устійнив навіть закони, за якими ці передавання відбуваються. В деяких випадках ці передавання йдуть безпосередньо з покоління на покоління, в інших бувають перескоки, але вони проходять майже з математичною точністю. Передаються не тільки фізичні, але й духові властивості. Передаються добрі та злі нахили, якщо в батьків, дідів, чи ще давніших предків були позитивні обдарування чи таланти, то й у наслідниках можна сподіватися подібних. Якщо були негативні, то й такими вони передаються.

Незалежно від того, існують ще хвороби, як сифіліс, алькоголізм та под., які дуже сильно впливають на фізичну й психічну дегенерацію дітей таких батьків, обтяжених згаданими хворобами, і ці здегенеровані властивості передаються цілому рядові поколінь. Якщо б ми хотіли поцікавитися та знайти відповідь на питання, чому родяться діти каліками (сліпі, німі і под.), кретинами, психічно недорозвиненими, схильними до пиятцтва, волокитства і т. п., то це дало б дуже багато цікавого матеріялу.

Якщо б взяти до уваги наші українські умови, в яких жив та розвивався наш нарід, то ми пригадали б собі, що до нашого організму влилося чимало чужої крови. Напади давніх половців, печенігів, татар, турків, володіння поляків та москалів не залишились без наслідків. Прикмети найбільш брутальних та необмежених учинків тих давніх степовиків могли залишитись у нашій крові до наших днів, хоча вони розплилися по багатьох поколіннях.

Німці, яких зараховують до народів із високою культурою, з доброю наукою, а також до незлих виховників, повинні б належати до найбільш благородних народів. Проте, остання війна показала, що в доволі численних випадках ці всі загладжені вихованням пристрасті та злі нахили, вся культурна політика на їхньому духовному організмі нагло обсипалась і — з-під неї вийшли такі самі варвари, якими були 2000 літ тому.

У зв'язку з цим мусимо бути свідомі, що так само як лікар, хоч би і геніяльний, не потрапить звільнити людини від смерти, бо супроти неї він безсильний, так і у вихованні, хоч би воно стояло на найвищому рівні, не все вдається осягнути. Бували випадки, що людина, яку виховували в найкращих умовах, перетворювалась у тирана, а інша, яка виховувалась майже сама, й то в дуже важких та несприятливих умовах, виростала на велику людину, яка ставала справжньою прикрасою не тільки свого народу, але й всього людства.

Та не зважаючи на це все, виховання є і буде єдиним незаступним чинником, який впливає на ублагороднення людини. Тільки відповідні виховні засоби можуть розвинути Богом дані таланти люди-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Іван Кедрин

НЕБУДЕННА ЛЮДИНА

[Світлій пам'яті І. В. Кобзяра]

,,Я в усьому своєму житті не мав від нікого стільки прикрощів, як від українців, які били мене за те, що я бив поляків на футбольних грищах'', — оповідав недавно трагічно загинулий Іван Володимир Кобзяр, згадуючи фрагменти своєї спортової кар'єри. Той спогад стосувався часу, коли спортова дружина ,,Україна'' у Львові вступила до державної Ліги у Польщі всупереч гаслові повного бойкоту всього, що польське. Кобзяреві дорікали ще й за те, що польська державна спортова Ліґа, висилаючи на міжнародні змагання репрезентаційну дружину, обов'язково призначала до тієї репрезентації Кобзяра.

,,Я ніяк не хотів одягнути на себе спортову сорочину з польським орлом. Капітан дружини сердився і не міг зрозуміти мого становища, але мав до вибору — або дозволити мені грати у нападі в білій сорочині без орла, або обійтися без мене''. І виграв Кобзяр, бо його приявність на футбольному грищі у нападі так само ґарантувала перемогу, як його відсутність заповідала програ. Один з кращих знавців історії українського спорту так пояснював успіхи і славу Кобзяра, як футбольного першуна: ,,Він мав ногу, як гармату, і тому, коли стрілив м'яча в бік ворожої брамки — найкращий брамкар не міг оборонитись...''

Це стосувалося часу перебування Західньої України під володінням Польщі після Першої світової війни. Але потім прийшов період перебування Кобзяра на Карпатській Україні, знову, як організатора і керівника тамошнього спорту та як старшини Карпатської Січі. Не було більшої приємности для Кобзяра, як титулувати його ,,поручником'' — він був з крови-кости вояком і згадував цей час у військовій уніформі з найбільшим сантиментом. Очевидно, що закид опортунізму за те, що ,,Україна'' мала розгри з ,,Польонією'' був нісенітний, бож Кобзяр був все своє життя патріотом-державником, а за польських часів у Східній Галичині був членом ОУН і, коли частенько арештований, не став предметом прокураторського обвинувачення за ,,приналежність до ОУН і протидержавну діяльність'' (стереотипне оскарження), то головно тому, що втішався особливою пошаною — також у польському суспільстві, якому імпонувала постать того феноменального українського змагуна. За німецьких часів він опинився у похідних групах ОУН полк. Мельника і хоча твердив, що він стоїть поза і понад партіями — зберігав приятельські зв'язки з численними членами того середовища до останніх днів свого життя.

Автор цих рядків ще в липні цього року, перебуваючи чотири тижні у мотелі ,,Ксеня'' п-ва Кобзярів у Гантері, жартував, що Кобзяр вибрав собі подвійне перше ім'я ,,Іван Володимир'' на те, щоби діставати від численної родини подвійні ім'янинові дарунки. За метрикою — Іван мав на перше ім'я, але у родині він був ,,Влодко''. Він любив жарти—мав незрівнянне почуття гумору й тому сміявся, а не ображувався, коли—бувало—казали йому, що він на першому місці ,,спортівник'' (термін викуваний кол. головним касиром УНСоюзу Романом Слободяном), на другому місці грибар, на третьому рибалка, на четвертому бриджист, а щойно на п'ятому бизнесмен. Він признавав, що всі перші його чотири ,,професії'' це приємність, а п'ята — бизнес, це праця і журба. Він був дійсно дивним бизнесменом: мав мотель, але на бічній стіні мотелю виписана літерами назва ,,Ксеня'' та й годі — ніде не сказано, що це мотель. ,,Бо мотель, — казав він, — вимагає канцелярії з дижурним на 24 години та обов'язком приймати кожного, хто зголоситься за кімнатою. А моя ,,Ксеня'' — це відпочинковий дім і я приймаю тільки наших людей, між якими більшість — це постійні щорічні гості, приятелі''. І тому, рахуючи на тих своїх постійних гостей не дав, наприклад, у цьому році ні одного газетного оголошення, а на відкритті літнього сезону, що за традицією останніх 15-ти років сходилось з відкриттям мистецької виставки Едварда Козака, він заявив: ,,Властиво нема чого говорити про відкриття сезону, бо в мене сезон є круглий рік...''

І люди дійсно приїздили до ,,Кобзярівки'' перш усього тому, що це була оселя, власниками яких були ,,Влодко'' Кобзяр і його дружина Оля. Обоє мали таку вдачу, що це була розкіш перебувати в їхньому товаристві, вони вміли самою своєю приявністю створювати вийняткову атмосферу безпосередности, простоти і щирости. Але, коли глибше приглянутись силюеті Івана Володимира Кобзяра, то замало сказати, що він був ,,симпатичний''. Замало сказати, що це була праведна людина, яка ніколи, ні в яких обставинах і без уваги, про кого йшла мова чи з ким він мав діло, не підносив голосу. Їм обоїм, Володимирові й Олі, нелегко прийшлося стати власниками того мотелю і нелегко приходилося вести

(Закінчення на ст. 3-ій)

ХРОНІКА АРХИПЕЛАҐА ҐУЛАҐА — ЗОНА 35

Репресії, шикани, знущання — щоденні умови життя політичних в'язнів СРСР

(1)

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — На Захід продістався ширший самвидавний документ, а саме детальний запис подій, що характеризують умови побуту політичних в'язнів одної зони Пермського табору, в якому, як відомо, перебувають теж численні українці. Події, що тут описані — це наче мікрокосмос СССР: з одного боку, позбавлені свободи та інших людських прав представники різних народів СССР, а з другого — цинічні органи таборової адміністрації, яка не лиш фізично і духово мучить людей за їхні переконання, але й не цурається такими засобами як провокація, роз'ятрювання національної ворожнечі, цькування кримінальних злочинців проти політичних в'язнів та ін. Вимовне й те, що, як видно з документу, у своїх діях таборові власті йдуть рука-в-руку не лиш зі злодіями та бандитами, але теж наділяють довір'ям всяких покидьків типу колишніх німецьких коляборантів та карателів. Передаємо основні частини цієї ,,хроніки''.

В січні адміністрація розпочала кампанію ліквідації умов для читання книжок. Рівночасно вона мала на меті збільшити ворожість між політв'язнями і ,,суками'' (кримінальними злочинцями), які постійно забавлялися в голосні гри в тому ж приміщенні, де ми вчимося і пишемо.

В'язнів Ткачука, діябетика і Сороку хворого енторо-колітом і...(неясно) кишечника, лікар Шелій визнав здоровими і відмовив їм т. зв. ,,дієту''. 31 січня з табору забрали з усіма речами в етап Миколу Могрюка.

1-го лютого позбавили права купувати в ларку (таборова крамничка) Заграбяна — наглядач Лєтов зголосив, що Заграбян в робочий час писав заяву про сваволю таборової адміністрації.

2-го лютого, на донесення Хромова, позбавили побачення Альтмана, а Кійранду заборонили купувати в ларку — за те, що вони в неробочий час, посеред дня, лягли відпочивати. 4-го лютого т. зв. профілактична група під керівництвом Кітманова і Шелія відновила політику ,,закручування гайок'': над викликаними в зону Пронюком і Заграбяном знущалися і погрожували за невиконання норм праці. Їм заявили: ,,не прикривайтеся вашим станом здоров'я . Ми змусимо вас виконати норму'' (цитуємо дослівно). Туди також завели Куртиковського — і він також вислухав свою порцію погроз за те, що у неробочий час, вдень, лягає відпочивати на ліжко.

6-го лютого на виробничій зоні відбувся кількагодинний обшук. Обшук переводили офіцери і наглядачі під керівництвом двох кагебістів (Щукін - друге прізвище невідоме); обривали дерев'яні панелі, підлоги, відкручували вентилі на трубах, позабирали всі папери — від журналів і газет до різноманітних шпаргалок, плястикові торбинки, олівці, ручки і т. п. Все забране відразу спалили в грубці. Нічого істотного не знайшли.

10-го лютого помилували калмика Дорджцева (йому залишилося ще 2 роки з 25-річного присуду; сидів за війну). Також 10-го лютого забрали несподівано в етап в Чусовой Разаіка Заграбяна; там його поставили під суд і винесли вирок про перевезення його до Владимірської тюрми за невиконання норми і порушення режиму. Про його хворобу ні прокурор, ні представник таборової адміністрації — лейтенант Букін — не згадували. 10-го лютого стукач (донощик) Ударцев образив національну гідність Зальмансона; виникла бійка. Обох посадили в карцер (тільки Ударцева з постелею та іншими пільгами!!!).

За нашими інформаціями у Ковалева (зона 36) виявили рака прямої кишки.

Доповнення до попереднього: Лущ помер у наслідок серцевої недостатности. Ще довго до смерти стан його здоров'я був поганий, та незалежно від того медичний персонал був відсутній; лікар Шелій прийшов щойно дві години після смерти.

9-го лютого Сорока одержав пакунок — перший за три роки. Він відразу поділився ним з товаришами.

11-го лютого Бутман мав розмову з Шариковим і Поляковим про інцидент Зальмансона з Ударцевим. Обидва офіцери повідомили Бутмана, що матеріяли на Зальмансона будуть передані в суд, оскільки Ударцев — жертва! (Ударцева ще 10-го лютого перевели з карцера в лікарню, себто повторилася ситуація з провокатором Ісмагіловим, що мала місце 1974 року).

14-го лютого велика група політв'язнів вислала до районового суду заяву з домаганням, щоб їх покликали на свідків у справі інциденту й антисемітської практики таборової адміністрації і робітників КГБ. Крім того Глузман вислав заяву до ЦК КПРС.

Ще 3-го лютого на підставі брехливого донесення старшого лейтенанта Тімофєєва і лікарів Шелія і Соломіної, запроторили на 10 днів в карцер Педана; 13-го лютого на підставі нового брехливого донесення, йому продовжили строк карцера ще на 5 днів. 16-го лютого в зоні появився Ударцев ,,для розправи з жидами''.

В зоні 36 перебуває Слободян Михайло Климович, народжений в 1937 році в селі Трач Косівського району, Івано-Франківської області; одружений, має два сини — 19 і 15 років; освіта середня. До 1970 року працював як дільничий — старший лейтенант міліції. Після, ще до арешту, - завідуючим клюбу в селі Трачі. Заарештований 15 липня 1975 року. Керівник Українського національно-демократичного визвольного руху ,,Гомін''. До справи ніхто інший не є причетний. Строк — 11 років і 3 роки заслання. Основна стаття 62 Кримінального Кодексу УРСР та декілька побутових статтей. Слободян М. К. виявив аґентурну сітку, яка інформувала КГБ (майже 30 людей, в тому числі просвітер баптистів з села Трач). Діяв через друга, який працював в КҐБ в Косові — Дмитра Чарногу. Чарнога нічого не знав про організацію; доля його невідома. В обвинувачення суд поставив вивішення національного прапора в місті Косові і в селі Дебеславці. В 1975 році Слободяну не давали побачення з дружиною, вона приїжджала в грудні — дозволили на коротке побачення: дві години. Слободян має хвору печінку, хворіє задавненим тонзелітом, часто нездужає ангіною, ревматизмом.

16-го лютого Кійренд (? — нечітко) отримав листа від Мешенера з Ізраелю. 11-го лютого вечером капітан Утиро мав довшу розмову зі стукачем Довганичем. Вони випрацьовували лінію поведінки Довганича, як свідка на заповідженому суді над Зальмансоном — себто неправдиве свідчення! 21-го лютого Бутман вислав заяву прокуророві Чусового з домаганням відкрити кримінальну справу проти Ударцева за статтями 74 і 206 Кримінального Кодексу РСФСР (2-го лютого Ударцев образив національну гідність Бутмана і намагався його бити), а також домагався покарання начальника табору Полякова за розпалювання антисемітизму.

18-го лютого у швацькій дільниці почала капати зі стелі вода. Вода стояла скрізь — на підлозі, робочих столах (м. ін. і на столах хронічно хворих Пронюка і Марченка). Вода протекла і далі почала капати на перший поверх — прямо на станки й електричне устаткування. 22-го лютого, і це щойно на домагання в'язнів, яким приходилося працювати мокрими й у вогкості, адміністрація почала вживати заходів (причина — дефект даху і стін). 23-го лютого вода ще далі текла в швацькому цеху. Інваліди Пронюк і Марченко написали заяву начальникові табору про умови праці в швацькій дільниці.

При кінці лютого, після інциденту з Зальмансоном, стукачеві Ударцеву надано ім'я ,,передовика праці і побуту'' за його ,,заслуги''. Про це повідомлено в таборовій стінній газеті.

[Продовження буде]

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНҐРЕС...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

никам Конґресу з приводу згаданого 125-річчя". Репрезентант стейту Ілліной Борис Антонович також надіслав своє привітання Конґресові. Наспіли численні письмові привітання Конґресу від українських баптистів в Англії, Европі, Південній Америці та Австралії, а також отримано гарячі привіти від одновірного Братства України. Спеціяльний привіт і побажання особисто передасть представник переслідуваної Баптистської Церкви в Україні, який братиме участь у святкуванні Ювілейного Конгресу 125-річчя Баптистського Руху в Україні.

Праця з молоддю — мрія його життя

В часі відвідин сидять [зліва]: Григорій Бура, о. Іван Бура і ред. Володимир Левенець.

Джерзі Сити, Н. Дж. — Перебуваючи у своїх батьків на коротких відвідинах о.Іван Бура, син відомого суспільно-громадського діяча в Джерзі Сити Григорія Бури, теперішній парох місцевостей Шенандоа і Маоні Сити в Пеннсильвенії, де була зорганізована перша парохія Української Католицької Церкви о. Іваном Волянським, відвідав у вівторок, 23-го серпня ц. р., нові приміщення Головної Канцелярії УНСоюзу і видавництва „Свободи", а розмовляючи з редакторами, о. Іван поділився з ними своїми враженнями про працю у згаданих парохіях, висловлюючи думку, що мрією його життя є працювати з молоддю, яка потребує допомоги, якщо йдеться про справи Церкви, а української зокрема. Перед тим о. Іван Бура викладав українську мову в хлоп'ячій Малій Семінарії в Стемфорді, а також короткий час був парохом Трентону. На жаль, у парохіях Шенандоа і Магоні Сити молодь, здобувши відповідну освіту, виїжджає із згаданих місцевостей у пошуках за кращою працею і вигіднішими умовинами життя. Будучи в Стемфорді, о. Іван редагував релігійно-культурний журнал для молоді і видав дві брошури про св. Йосафата і Митрополита Андрея Шептицького для користування студентської молоді.

Оглянувши приміщення видавництва, о. Іван Бура склав також чемностеву візиту в канцелярії Головного Уряду УНС і стрінувся на розмові з екзекутивними урядовцями та багатьма працівниками Головної Канцелярії.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Увага! *Увага!*

Торонто і околиця — Канада!

В п'ятницю, 9 вересня 1977 р., о год. 7:30 веч.

в залі Українського Національного Об'єднання

(Філія Торонто Захід) при 2397 Блюр — Захід і Армадейл вул.

в Торонті, Канада

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС

ТОРОНТОНСЬКОЇ ОКРУГИ

ПОРЯДОК НАРАД:

1) Відкриття.
2) Перегляд і провірка організаційної праці Округи за останніх вісім місяців ц. р.
3) Обговорення передконвенційної осінньої організаційної кампанії, метою якої є придбати 3,000 членів до кінця року.
4) Обговорення загально-союзових справ.
5) Внески і запити.
6) Закриття нарад.

До участи в Зборах запрошується представників усіх Відділів Округи, а саме: голів, секретарів, касирів, членів Контрольної Комісії і делегатів останньої Конвенції. Також до участи в нарадах запрошується членів УНСоюзу міста Торонта і околиці.

В зборах візьмуть участь:

Сен. ПАВЛО ЮЗИК — головний директор для Канади
ВОЛОДИМИР СОХАН — головний секретар
СТЕПАН ГАВРИШ — головний організатор
о. ІВАН ВАЩУК — головний контролер
ВАСИЛЬ ДІДЮК — головний радний

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Богдан Зорич — *голова*
Василь Сідляр *секретар* — **Семен Левицький** *органіӡ. референт*
Яків Бурій — *касир*

Відкриття спортової площі при домі СУМА в Йонкерсі

Під час церемонії відкриття спортової площі СУМА в Йонкерсі

Після довшої підготови, плянування, поважних фізичних зусиль багатьох завзятих осіб і, як звичайно, фінансових зобов'язань, в неділю, 26-го червня ц. р., відкрито і посвячено новий спортовий майдан, який своїм розміром служитиме спортовим потребам нашої молоді, а рівночасно це вигідне місце в тінях дерев на влаштування пікніків.

Акту посвячення довершив о. мон. В. Федаш в асисті недавно висвяченого в Йонкерсі молодого о. І. Терлецького, представників влади: Дель Бельо, екзекутивного директора Вест Честеру, Мартенеллі, посадника Йонкерсу, сенатора Флина, конгресмена Капута, конселмена — Іллірі; голов організацій Визвольного Фронту: пор. Л. Футали, М, Сидора, М. Климка, О. Шура, В. Щура, п-і М. Кульчинської, голови осередку СУМА з Ню Йорку К. Василика, чисельного юнацтва СУМА в одностроях ланки „Крилатих" в спортових одностроях та великого числа українського громадянства і не-українців.

Перетяв стрічку Дель Бельо.Після відправи благословлення і відспівання "Боже, вислухай благання" всіми присутніми на площі розпочалась друга частина свята, а саме: український фестиваль. Відспіванням американського і українського гимнів під звуки оркестри „Оксани" Б. Лотоцького, Мирослав Футала, який керував програмою, представив визначніших гостей і на вступі з'ясував боротьбу і намагання українського народу до своєї незалежности, збереження української культури і всього, що українське, та попросив до слова голову дому СУМА В. Козіцкого. Голова, промовляючи по англійськи, подав до відома як зреалізовано цей новий проєкт, який буде для вжитку молоді і нашої громади взагалі. Подякував всім, які допомогли довести будову до успішного кінця, а зокрема п. Русинкові П., який присвятив багато праці і керував будовою, а також Ст. Шульгановi, Гошкові, М.Шашкевичові за полагодження формальностей в міській управі та всім іншим.

З черги, М. Футала, представивши посадника п. Мартінеллі, попросив його до слова. Посадник висказав признання українській громаді за працьовитість, відданість громадській справі, зорганізованість, чим вона служить як приклад іншим національним групам. Він висловив бажання, що був би щасливий, якщо міг би спільно з українцями відсвяткувати день української незалежности на вільній українській землі; він вірить, що цей день недалекий.

Відтак промовляв екзекутивний директор Вестчестеру Дель Бельо, який з поривом висловлювався про старання у вихованні української молоді в намаганні зберегти українську ідентичність. Він зазначив, що дім СУМА в Йонкерсі з новою паркувальною площею, спортовим майданом є одним із найкращих в цій околиці. Тільки люди сильної волі, посвяти могли довершити такого діла за так короткий час. Рясними оплесками привітала його численна публіка.

Другу частину свята, український фестиваль із широкою програмою танців, співу і музики, розпочала О. Шкафаровська, представляючи танцювальну групу юнацтва СУМА в Йонкерсі яка розпочала свій виступ танцем „Привіт". До танців приграваВ Я. Пелилик і Бундзяк. Після них виступали маленькі, яких публіка щедро нагороджувала оплесками. Збагатила програму група молодих Бандуристів школи о.Кіндзєрявого-Пастухова, які відіграли дуже гарно ряд українських пісень.

Виступив дівочий октет старших юначок осередку СУМА під керівництвом п. Кібали, які відспівали дуже гарно чотири пісні, це був один із кращих їхніх виступів, надіємось, що вони стануть зав'язком дівочого хору при осередку в Йонкерсі. Гопаком, а опісля козацьким герцем на шаблі закінчено програму. Керівником танцювальних груп при осередку СУМА в Йонкерсі вже довгі роки є В.Узделчук, який крім виступів перед українською публікою виступає із групами для не-українців по школах, шпиталях, домах старців і т. п. Успіхові програми допомогла у великій мірі звукова система, яку привіз і заінсталював спеціяльно на цей день інж. П. Ганкевич. Оркестра "Оксана", що нею керує Б. Лотоцький із сольоспівом п. Ірени Коди розважала гостей в часі програми, а опісля в залі приграваЛа до танців.

В рамках програми фестивалю Відділ ОЖ ООЧСУ в Йонкерсі, завдяки паням: Русинко, М. Кульчицькій, З. Бундзяк і Стецюк, влаштовано мистецький кіоск вишивок, кераміки,різьби і ноші, крім того, при вході на площу, приготовано багатий стіл для показу і продажу.

Реклямою в пресі, радіо займались Н. Невмержинська і Л. Козіцка. Афіші, які розвішано по місті Йонкерсу приготовив В. Івасютик.

Для успішного переведення цього свята було створено окремий Діловий комітет на чолі із п. В. Щуром, а йому допомагали панове: Б.Вітюк,Д. Глушко, А. Стахів, О. Щур, Б. Шкафаровський, М. Лотоцький та цілий ряд інших.

Пані, як звичайно, списались дуже гарно. Кілька днів перед фестивалем вечорами приготовили кілька тисяч вареників, голубців і всіх інших закусок. Неможливо всіх тих перерахувати, що тяжко працювали над підготовою, а опісля на площі продавали. Своїм трудом залишили вони добре ім'я про нас і за це всім їм належиться подяка.

В загальному треба ствердити, що все свято-фестиваль було справді успішною імпрезою в нашому місті. Наша молодь гарно написалась своїми мистецькими виступами і треба радіти, що є ще громади, які безінтересово можуть вкласти стільки праці для добра і слави українського імени.

Гості ще довго не розходились. раділи нашим здобутком і успіхом цілого свята.

М. Бурчак

УКРАЇНСЬКА ПРАВОСЛАВНА КАТЕДРА **СВ. ДИМИТРІЯ,** КАРТЕРЕТ, Н. Дж.

запрошує сусідні Парафії і Українське Громадянство на

41-ий УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ

в неділю, 4-го вересня 1977 р., початок 2-га год. по пол.

в Українському Святодимитрієвському Осередку

681-691 Roosevelt Avenue, Carteret, N.J.

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА о год. 4-ій по пол. — **ЗАБАВА В ОХОЛОДЖЕНІЙ ЗАЛІ** — 5-та год. вечора

Вступ $1.50 від дорослої особи; діти і молодь безплатно.

ГРОМАДА ГОСТЯМ РАДА!

НАСТОЯТЕЛЬ, ПРИЧЕТ і ЦЕРКОВНИЙ КОМІТЕТ

ОБНОВЛЕННЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

Був час, що в ньому совєти встановили були рекорд швидкости, очевидно на згори обмеженому засягу. Але на основі вищезгаданого опису, наші інженери змогли встановити, яку силу під'ємності були примушені розвинути ці летунські мотори, а головним чином, на кожній висоті зокрема, а воно створило для нас підставу передбачити приблизну боєздатність цього літака. Або, ось для ще одного прикладу: ми довідалися вперше від наших летунів, що їх збили у В'єтнамі, а згодом і в Ізраїлі, що вони бачили найточніше, як на них вистрелено совєтську протилетунську ракету, але вони не змогли її ніяк відвернути т. зв. „електронічним заколотом" і таким чином їх зістрелювано. Тепер ми цю справу зовсім задовільно розв'язали, — заявляє впевнено інж. М. Пелехач.

Сьогодні Ґромен Ко. виготовила Ф-14 (Томкет), двомоторовий бойовий літак із порушними крилами, який летить двічі скоріше від звуку, а водночас може прослідкувати 24 окремі прицілм, без уваги на те, що він же сам призначений для знищення будь-якої важливішої цілі. Ф-14 вивінуваний ракетами типу „повітря—до повітря", якими може потрапити в ціль у Ню Йорку, хоча в тому самому часі він буде над Філядельфією.

Черговий чудо-літак А-ГЕ „Інтрудер" це знову літак, що єдиний може викрити, зідентифікувати, переслідувати і знищити тактичні, або стратегічні цілі, при кожній погоді, удень або вночі. В останньому часі додано цьому літакові ще й „електронічні очі", вживаючи для цього лейзерної та інфрачервоної системи. А-ГЕ може взяти 500 фунт бомб, або атомову бомбу і довезти їх до цілі.

Черговим надбанням Ґроман Ко. це літак Е-22 Гавкей. Він має на своєму чердаку 5 тон найдосконалішого електронічного вивінування, яким може прослідити все, що є в рухові. Засяжність його дії, просто неймовірна. Своєю рухомою антеною розміром 24 ф. , вбудованою на фізелярі (кадовбі), він може викрити все, що порушується в трьох мільйонах миль кубо-простору. Для прикладу, Е-22 може схопити і переказати своїм „засекреченим відборцям", що діється в кубо-поємності між Вашінгтоном і Бостоном. Комбінація високочутливого радару і великої компютерної потужности дають змогу цьому літакові прослідити кожну евентуальну „ворожу присутність" і скерувати туди такі літаки як Ф-14 для найкращої для нього ситуації,пригожої до нападу.

Третім літаком з цієї „чудодійної серії", що їх збудувала Ґроман Ко., це літак ЕА-6Б, „Провлер", сконструйований виключно для того, щоби „вибивати з ладу" кожну ворожу електронічну засяжність.

На цьому літаку немає ніякої зброї, але зате він вивінуваний 30-ма найрізнороднішого типу викривальними антенами, що ними може встановити точне місце кожного ворожого об'єкту, але що найважливіше, він має силу переводити заколот в електронічно раларовій системі, що нею ворог намагається „прощупувати периферії своєї оборони".

Головне завдання „Провлера", то побувати у таких стратегічних повітряних полосах, крізь які можуть пролітати ворожі ракети, і своїм заколотом відвертати їх від нищівного прицілу. Ось таких „бойових досягнень" добилася літакобудівельна фабрика Ґроман Ко., хоч і крім неї в цій ділянці працює наполегливо ще декілька інших подібних фабрик. Усі вони разом, хоч і кожна на свій окремий лад, намагаються прибавити збройної міці вільному світові, яку наразі безспірно очолюють ЗСА.

ПРАВИЛЬНЕ РОЗУМІННЯ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

ни та піднести їх до значних висот. Тільки вихованням можна приготовити людину до взаємного співжиття та співпраці з іншими людьми, до вирозуміння, пошани й толеранції супроти іншої людини. Тільки вихованням можна приготовити людину до важкої життьової боротьби за своє місце в суспільстві, тільки вихованням можна загладити всі гострі канти людської особовости, які нерідко так дуже яскраво проявляються. Тільки вихованням, спираючись на Божі заповіді та науку Ісуса Христа, виховник може вщепити в душу дитини всі благородні почування супроти нашого Творця, нашої Батьківщини та ближнього.

Американські мільйонери радо дружать своїх дітей з потомками давніх славніших родів, хоч би вони були мало або й зовсім незаможними. Вони вірять, що виховні впливи, під якими виростали цілі покоління, створили багато таких скарбів, яких за ніякі мільйони купити не можна.

Ніяким іншим способом та засобами людство не могло осягнути цього доволі високого ступеня свого розвитку, на якому воно опинилося сьогодні, тільки завдяки вихованню молодих поколінь. І коли чуємо нарікання на те, що людство починає йти не властивою дорогою, то це також залежне від виховання. Впливи виховання повільні, вони діють еволюційно, крок за кроком усі вперед. Революційні зміни у вихованні не дали добрих наслідків.

Добрий виховник, приступаючи до свого важкого завдання, мусить передумати ці всі справи та взяти їх до уваги. Він повинен у першій мірі добре пізнати об'єкт своєї виховної діяльности, тобто дитину. Мусить також здати собі справу з того, що він хоче осягнути своїм вихованням, до яких вислідів добитися. Коли лікар береться лікувати хворого, він наперед старається поставити діягнозу хвороби, наперед простудіювавши історію її джерела. Подібно повинні робити всі виховники, від батьків починаючи.

Якщо це виховання піде властивою дорогою, коли і батьки, і вчителі, і церква, і всі інші виховні чинники підуть спільним та добре обдуманим шляхом, виховання принесе великі користі. Таке виховання не тільки розвине всі фізичні та духові властивості людини, але й прищепить найкращі звички, виробить любов та пошану Бога, виплекає зрозуміння для Батьківщини й ближнього, приготує молоду людину до життьових трудноців та насталить її волю до змагань із злом в рамках Божих та людських законів, згідно з досвідом та традицією свого народу.

НЕБУДЕННА ЛЮДИНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

його. Вони відчули на собі правду, що в Америці не можна розпочинати бизнес без поважної готівки.

Спершу мали малу хатину по другому боці шляху, згодом добудували там їдальню — це ще було в тому часі, коли Кобзяр вирощував гриби і щороку роздавав близьким приятелям слоїки чудових маринованих печериць. Але пізніше він дістав амбіцію розбудувати той маленький готелярський бизнес, на більшу мірку—збудував по другому боці шляху,де була тільки яма,мотель,опісля підтягнув перший поверх,оперуючи позиченими грішми, „мортґеджами", що їх теж нелегко прийшлося утримувати. Адміністраційні кошти, біжучі рахунки, різні „лайсенси", податки і сплачування „мортґеджів" разом з належними за них відсотками — це були журби, з яких обоє Кобзярі не виходили. Рятувала їх їхня погідна, подивугідна вдача заприсяжених оптимістів і ідеалістів. Але й самі жили по-аскетськи. Відвідавши вчасним літом цього року автора цих рядків і його дружину в їхньому скромному помешканні на 17-му поверсі в Джерзі Сити, Оля Кобзяр трохи з жалем, трохи з докором сказала: „Дивися, якось всі люди мешкають, як люди, а ми маємо цілий мотель, а не маємо свого кута". Бо завжди мешкали на горищі, не вимагаючи для себе ніяких вигод. Зате вони мали іншу сатисфакцію, „Я не доробився тут маєтку, але виховав тут три покоління", — говорив Кобзяр не гордо, а просто як про самозрозумілу справу...

Іван Володимир Кобзяр — це була справжня індивідуальність. Є багато трудящих осіб, є багато заслужених для якоїсь справи осіб, — але є страшенно мало індивідуальностей. Цей фанатик спорту, грибів, риболовства, ця премила товариська людина перевищувала своїх гостей і друзів тим чаром, що ним Господь обдаровує тільки індивідуальності. Таких людей мало, і коли їх не стає, всі його друзі і знайомі раптом здригаються, бо відчувають, що сталася трагічна подія: не стало рідкозустрічної небуденної людини.

У пам'ять

сл. п. Романа Сушка

полковника СС

на Фонд Видання Альбомної Книги

сл. п. РОМАНА КУПЧИНСЬКОГО

складаю 150.00 долярів

Н. Н.

Видавництво „Червона Калина" складає щиру подяку.

У пам'ять визначної Громадянки

бл. п. Євгенії Макарушки

першої голови Центрального Т-ва Союзу Українок у Львові та довголітньої голови Філії Союзу Українок у Львові

пересилаємо 40.00 долярів

на Студійний Фонд у Гарварді.

Мирослава ГУК
Ярослава КІНАЛЬ
Стефанія МОРОЗ
Ірина ШОХ

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. Івана Володимира Кобзяра

абсольвента Української Академічної Гімназії у Львові

жертвую 25.00 долярів

на видання Ювілейного Збірника присвяченого 100-річчю цієї школи і прошу усіх б. Учнів УАГ у Львові, зокрема Тих, що проживають у Філядельфії — піти моїми слідами.

Трентон, Н. Дж., серпень 1977.

Іван Р. КОСТЮК, секретар ДК-УАГ

Українське Спортово-Виховне Т-во „Чорноморська Січ" в Нюарку, Н. Дж.

з великим сумом повідомляє Членів і Прихильників Т-ва та Українське Громадянство, що дня 15-го серпня 1977 року згинув трагічно в автомобілевій катастрофі довголітній Член Т-ва

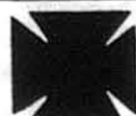
бл. п.

ІВАН ВОЛОДИМИР КОБЗЯР

кол. визначний спортовець, футболіст дружин „Україна" — Львів, „Русь" — Ужгород, учасник боїв за волю Карпатської України, піонер українського поселення в Гантері, Н. Й.

Опечаленій Родині складаємо вислови глибокого співчуття.

Управа УСВТ „Чорноморська Січ"

Ділимося сумною вісткою з Рідними, Приятелями і Знайомими, що після короткої недуги, відійшов від нас у Вічність на 83-му році життя, наш Дорогий МУЖ і ТАТО

бл. п.

ПЕТРО ЧУЛОВСЬКИЙ

б. УСС та учасник наших Визвольних Змагань, народжений в Бережанах, Зах. Україна.

ПАНАХИДА в п'ятницю, 26-го серпня 1977 р., о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Йосифа Сеньковського, 191 Авеню „А" в Ню Йорку, Н. Й.

В суботу. 27-го серпня 1977 р. після ЗАУПОКІЙНОЇ СЛУЖБИ БОЖОЇ в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й., Тлінні Останки будуть перевезені на український цвинтар св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

В смутку: МАРІЯ — дружина
ІРИНА СКРЕМЕТА — дочка
ЕМІЛЬ СКРЕМЕТА — зять

Замість квітів на могилу, просимо слати датки на Український Науковий Інститут в Гарварді, або на Патріярший Фонд.

„А по тобі жаль глибокий позістав"

Оце сповнилося тридцять років від того пам'ятного 12-го березня 1947 року коли то скитальська громада в місті Зальцбурґу (Австрія) відпроваджувала до Америки д-ра Володимира Калину з родиною. свого улюбленого директора української гімназії, ревного виховника української молоді.

В останні дн перед його від'їздом двері в його помешканні не замикалися, це молодь і старші, і знайомі й незнайомі заходили до нього, щоби попрощатися з ним і подякувати своєму дорогому учителеві за ревну його працю для молоді і побажати йому щастя та добрих успіхів за широкими й глибокими морями у Новому Світі. А в день його від'їзду, на прощанні у авлі другого українського табору в Лексенфелді численна громада з відпоручниками громадських установ та учительських зборів гімназії і народної школи, Українського Народного Університету та Батьківського комітету з'єдналися в одне з учнями і пластунами, щоб висказати свої щирі побажання тому, з ким і для кого він працював. Всіх єднало почуття глибокої пошани, вдячности, а заразом і болю розставання із своїм дорогим директором. І всім він від зворушення легко дрижачим голосом дякував щиро, бо з'єдналася в нього радість від зробленого доброго діла з тугою за квітом молоді, яку доводиться покидати.

В той сам час українське жіноцтво, організоване в Союзі Українок , з такими самими почуттями, прощалося із заслуженою в тім товаристві дружиною директора.

Коли вже остаточно авто забирало дорогу всім родину д-ра В. Калини, то й малі учні і дорослі абітурієнти, чоловіки й жінки плакали як діти. Це кожний радо був би поділився і найменшим кутком найтіснішого мешкання, щоб тільки не розставатися з ними.

Чому це так? Це ж утрачали „батька молоді"! Не зважаючи на свій ще молодий вік, він вже здавна придбав собі цю назву, бо закінчивши свої студії, він все життя своє призначив практичному патріотизмові під гаслом: „Школу українській молоді - інтелігентних кадрів українському народові!". Ішли роки, мінялися часи і варстати праці. На зміну писаного слова в дитячому журналі прийшло його живе слово до молоді з учительської катедри.

В Краю, в невимовних тяжких обставинах була його улюблена, ним зорганізована і ведена Середня Технічна Школа. Опинившися на еміґрації в Австрії, у перших днях по упадку німецького „райху", ще поки життя по таборах устабілізувалося, кинувся організувати народну і середню школу. Це ж бо стало питання у всі своїй ширині, що робити і як робити, щоб справу молоді поставити в належній площині і повести та вирішити її так, щоб принесла молоді і українській спільноті користь та щоб час не пішов намарне, щоб із виру занедбання та духовного зубожіння, морального розгублення та матеріяльних злиднів та молодь виплила на чисті води, пішла шляхами без небезпек і загроз духової порожнечі і фізичного звиродніння.

Після зорганізування Українського комітету в американській окупаційній зоні в місті Зальзбурзі (Австрія) провід шкільного реферату в тім комітеті обняв професор д-р Володимир Калина. Він отримав дозвіл від американської військової влади з головної квартири організувати народну і середню школу, а від місцевої австрійської влади затверджені пляни навчання у тих школах. Маючи до розпорядимости досвідчених виховників і організаторів життя молоді і маючи готові зразки за якими везти виховну справу молоді, він не гаяв часу та приступив до діла. І почалася праця для ушляхетнювання юних душ та сталення характеру, щоб досягти вершин досконалости і гарту, щоб дати нашій спільноті повноцінний доріст, який згодом вливається в лави поповнення громадського життя.

В результаті тих старань у другім українськім скитальчім таборі в Лексенфелді було побудовано на скору руку новий барак з дев'ятьма кімнатами, де примістилася дирекція з професорським збором і де розмістили початкових 208 учнів у вісімох клясах. Отож так швидко, у тих невимовно трудних обставинах виросла українська повноцінна середня школа, одержавши право публічности. Та не тільки американці, але й австрійські шкільні урядовці при візитаціях українських шкіл були заскочені високим педагогічним рівнем та знанням і здисциплінованостю учнів. Вони висказували свій подив і ґратуляції директорові, ученому математикові і фізикові, колишньому Усусусові, загартованому в найбільших боях за Бережани, де й Франція була вмішана до війни по польській стороні і не могла стримати Чортківської офензиви підчас Визвольних Змагань 1919 року. Поважна організація школи і високі вимоги навчання принесли директорові респект і довір'я навіть австрійської шкільної влади. А короною його педагогічної праці, у спілці з учителями, було те, що з його гімназії вийшли спочатку на дальшу науку і працю пів сотні нових абітурєнтів. Але це не все, він на швидку руку зорганізував і т.зв. матуральний курс, щоби дати можливість і старшим доповнити свої студії, і так між тією шкільною молодю помічалося і учасників Визвольних змагань, як учнів.

При гімназії існувала Марійська Дружина, Гурток ім. Петра Могили, протиалькогольний і протинікотинний гурток, хор, кооператива та Учительська Громада. Відбувалися свята молоді, посвячення прапорів Пласту, свята весни, походи на могили жертв воєн та до святих місць в Австрії, свята Матері, академії, спортові змагання, шкільні забави, театральні вистави і ін.

Так у розгарі многогранної і плодотворчої праці, лише кілька днів перед другою матурою, зокрема по закінченні матурального курсу, призначеної на дні 26-29 березня 1947 року, виїхав з родиною д-р Володимир Калина, залишаючи спогад його плодотворної праці

д-р А. Вусик

ЛЕВКО ЛУК'ЯНЕНКО...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

якийсь час ще процес продовжувався, може з годину. Тоді суддя зачитав покази Орлова із Москви, потім покази Матусевича і Мариновича... (не чути).

ПИТАННЯ: Чи можете трошки голосніше говорити?

ЛУК'ЯНЕНКО: Можу, да, можу.

ПИТАННЯ: Будьте, такі добрі.

ЛУК'ЯНЕНКО: Значить, після того, як були зачитані покази Матусевича, а потім Мариновича, які сидять в Києві, тому не могли бути туди доставлені...(не виразно)... запитав, які будуть клопотання у підсудних і зокрема чи будуть питання до мене. Питань до мене у них не було. Тоді вони заявили деякі клопотання: наприклад, Руденко просив проголосити листи Ковгара... Ковгар перебуває у Дніпропетровській божевільні...

ПИТАННЯ: Так, ми чули про нього.

ЛУК'ЯНЕНКО: Чули? Поскільки, значить, цей лист міняється у вину... Руденкові міняється у вину, як, значить, поширення антирадянського листа. Тоді прокурор сказав, що він просить суд зачитати постанову (не чути)... комісії, що Ковгар божевільний... Руденко сказав, що він переконаний, що Ковгар не божевільний, але на тій підставі, що Ковгар божевільний — листа зачитувать не будуть... А далі з його звинувачення не усунуть... Власне дружина Руденка клопоталася про призначення адвоката для захисту, подальшого захисту чоловіка, особливо, маючи на увазі другу інстанцію... (не виразно)... до Міжнародної Організації Юристів. Ну суддя... відмовив клопотанню... (не виразно)... і у тому клопотанню відмовили.

ПИТАННЯ: А хто був суддя? Чи Ви можете подати прізвище?

ЛУК'ЯНЕНКО: Я не можу, знаєте, тому, що я там мало був... і не знаю... Тепер: Тихий заявляв такі клопотання — стенографувати процес, а потім вести магнітофонний запис... Тихому ставили у вину статтю про Донеччину. Він написав, значить, статтю „Моя рідна Донеччина". Ця стаття має нібито націоналістичний, антирадянський характер, так Тихий просив, щоб її зачитали на суді. Далі він просив усунути адвоката, бо адвоката призначили йому проти його волі і він... просив його усунути із суда. Далі він просив допустити адвоката із Міжнародної Організації Юристів.

ПИТАННЯ: А хто був адвокат Руденка?

ЛУК'ЯНЕНКО: Я прізвища не знаю, але також призначений самим судом.

ПИТАННЯ: А хто ще був свідками?

ЛУК'ЯНЕНКО: Свідками були... хто був до мене я не знаю... коли я приїхав, то там вже були... я застав Івана Кандибу, потім Олександра Бердника, ну ще була сестра Тихого, потім мати Тихого — очевидно вони свідками не були, але може просто їх так пустили. Ну, і то все... Я хотів залишитися там, побути до кінця процесу, але через те, що я перебуваю під наглядом адміністративним, то мене... я там переночував (не чути)... з хлопцями, товаришами, але на ранок прийшли із... (невиразно) ...і сказали, що я нібито, порушую адміністраривний нагляд, що я повинен був від'їхати ще з вечора в Чернігів... (не виразно)... я повинен був... я сказав, що повістку мені не оформили, тому я не міг виїхати, тоді мене взяли на... (не чути)... для з'ясування цього всього, подержали там до пів-до-одинадцятої,а суд по чався ще о 9-ій годині ранку... 29-го... мене посадили в машину, відвезли до Краматорська... (не виразно)... відправили до Чернігова. Так, що я не міг ні побачитись з моїми іншими товаришами... (не виразно)... так, що більше про процес я не знаю.

ПИТАННЯ: Коли вирок був зачитаний? 29-го чи 30-го?

ЛУК'ЯНЕНКО: 30-го.

ПИТАННЯ: А чи Група Гельсінкська Київська буде дальше існувати?

ЛУК'ЯНЕНКО: Вона пока існує.

ПИТАННЯ: Вона існує дальше?

ЛУК'ЯНЕНКО: Так.

ПИТАННЯ: Чи є голова (Групи) тепер?...

ЛУК'ЯНЕНКО: Голова є. Головою є Олександер Бердник.

ПИТАННЯ: Головою є тепер Бердник?

ЛУК'ЯНЕНКО: Голова — Бердник. Ну, я хотів там зустрітись, бо через цей нагляд я у Київ не поїхав би. А там я з ним якраз зустрівся і думав власне про все це побалакати, але знаєте, зібралися...(не виразно)... трохи побалакали, але до нічого не дійшло, бо тоді давали покази наші товариші. І так про долю Групи докладніше я не побалакав... (не виразно)... Його викликали, між іншим, недавно у Києві — заступник голови Комітету Державної Безпеки Української РСР. Прізвище мені не назвав...

ПИТАННЯ: А я Вас дуже погано чую.

ЛУК'ЯНЕНКО: Я кажу, що його викликали у Києві — заступник голови Комітету Державної Безпеки Української РСР, з приводу власне Групи. Ну, та й питання були в такому пляні, що якби Групу розпустити. Ну, вкінці вони нічого не договорилися. Ну, а через те, що я мав мало часу, то я більше не побалакав з Бердником і докладно не знаю його точки зору, відносно, значить, майбутності Групи. А наразі вона існує, значить, і він її очолює.

ПТАННЯ: А чи правда, що є два нові члени Групи — Петро Вінс і Ольга Гейко?

ЛУК'ЯНЕНКО: Знаєте, я цього докладно сказати не можу.

ПИТАННЯ: А чи Ви знаєте про те, що в Бельграді, 28-го, наша мала делеґація, чотиричленна, влаштувала в Бельграді пресконферецію...

ЛУК'ЯНЕНКО: Ага.

ПИТАННЯ: І всім членам-державам, які беруть участь (у Бельградській конференції) передали документи Київської Групи. Ми одержали меморандуми від 4-го до 9-го.

ЛУК'ЯНЕНКО: Так.

ПИТАННЯ: Переклали на англійську мову і передали державам... Тоді двох членів, голову делеґації... юґославський уряд видворив з країни, його арештували і видалили до Відня, так само другого члена. Тоді другі два члени, які мали пресову акредитацію на Конференцію, продовжували (прес-)конференцію. Вони повідомили про суд у Дружківці — ми мали цю інформацію від Петра Григоровича, ми телефонували в Москву, до Григоренка, так що ми мали інформації про суд... Їхня пресконференція була на телевізії в Німеччині, в Західній Европі. Багато газет писали про це і про суд Руденка і Тихого і про пресову конференцію в Бельграді...

ЛУК'ЯНЕНКО: А на якій підставі... як мотивував юґославський уряд, коли їх виганяли?

ПИТАННЯ: Вони мотивували, що тільки державні делеґації можуть влаштовувати пресові конференції, а не громадські організації.

ЛУК'ЯНЕНКО: Ага.

ПИТАННЯ:... бо наша Ґрупа уважається за громадську організацію.

ЛУК'ЯНЕНКО: Природньо.

ПИТАННЯ: Так. Річ ясна. Ми не є пов'язані з жадною українською політичною групою.

ЛУК'ЯНЕНКО: Ага.

ПИТАННЯ:... ані з жадною ідеологічною. Наша група є виразно громадська. Обстоює людські і національні права.

ЛУК'ЯНЕНКО: Ага.

ПИТАННЯ: Ми публікуємо документи, розповсюднюємо. У нас є видавництво „Смолоскип", яке публікує багато самвидавних матеріялів, яке опублікувало „Вісники Українські" і багато інших речей. Останньо ми опублікували збірку поезій, невеличку, Руденка, яка сюди дісталась.

ЛУК'ЯНЕНКО: Ага.

ПИТАННЯ: А тепер готується його друга збірка.

ЛУК'ЯНЕНКО: А Меморандуми Но. 2 і 3 у Вас є?

ПИТАННЯ: Ні, немає, сюди не дісталися. але другий меморандум — ми приблизно знали його зміст — і ми підготовили від нашої Групи Меморандум Но. 2. І це власне було правне обоснування, чому Україна повинна брати участь у міжнародних конференція. Тут, бачите, є різні групи за кордонами України. Деяким це питання не подобається. Ми обстоюємо той принцип, який був з'ясований в Декларації Київської Групи.

ЛУК'ЯНЕНКО: Так.

ПИТАННЯ: Ми Декларацію маємо і Меморандум Но. 1...Одною з перших справ було, щоби Україна брала окрему, самостійну участь у Бельградській конференції і в подібних конференціях.

ЛУК'ЯНЕНКО: Ну, уважаю це принциповим. Власне цей принцип якраз збігається із загальною лінією, значить, усіх держав на ослаблення напруження.

ПИТАННЯ: так.

ЛУК'ЯНЕНКО: І ця лінія витікає із визнання „статус кво". У цій же площині, напр., визнана Німецька Демократична Республіка...(не чути)... у такому пляні, безперечно, ми уважали правильною таку постановку.

ПИТАННЯ: Бачите, ми піднесли це питання — голова нашої Групи д-р Андрій Зварун свідчив перед американською Конґресовою Гельсінкською Комісією...

ЛУК'ЯНЕНКО: Ага.

ПИТАННЯ:... він видвигнув питання ізоляції України. Коли Ви візьмете, порівняльно до Східньо-Европейських соціялістичних країн — Україна є цілковито ізольована. Немає жадного західнього консульства, ні амбасади на Україні, немає дипломатичних зносин, немає в Києві західніх кореспондентів, тільки є принагідні... коли в кожній місцевості, в кожній країні ці речі є, є нормальні відносини між країнами. Україна, за вийнятком свого представництва при Об'єднаних Націях, нічого іншого не має.

ЛУК'ЯНЕНКО: Так.

ПИТАННЯ: І це є принципове питання, як Ви говорите, і ми його тут видвигаємо. Є зацікавлення в канадському і в американському...

ЛУК'ЯНЕНКО: Власне це було б ... це відповідало б нашому тому намірові.

ПИТАННЯ: Так. Між іншим, Державний Департамент зайняв дуже сильне становище по відношенні процесу над Руденком і Тихим... в середу (29) вони мали пресконференцію і про це була мова.

ЛУК'ЯНЕНКО: Ну це, безперечно, приємно чути. Тому, що цей вирок, про який я вже почув пізніше, ясна річ, що він несправедливий...

ПИТАННЯ: Він є дуже несправедливий. Коли Ви візьмете за що — за громадянську, за громадську діяльність дати людині, яка одержала високі відзначення і брала участь в останній війні — сім років — це прямо нелюдяність...

....

ПИТАННЯ: А Ви хотіли б виїхати...

ЛУК'ЯНЕНКО: (Не чути, дуже невиразно)...

ПИТАННЯ: То ми робили б старання...

ЛУК'ЯНЕНКО:...(Дуже невиразно, шум, не чути)...

ПИТАННЯ: Дуже погано чути...

ЛУК'ЯНЕНКО: А тепер чуєте?

ПИТАННЯ: Виглядає, що переривається лінія...

ЛУК'ЯНЕНКО: Гало... (Шум, не чути, не виразно).. Гало, чуєте?

ПИТАННЯ: Так, час-відчасу...

....

ПИТАННЯ: Ми дійсно раді, що Ви гідно відбули своє ув'язнення і що Ви тепер на волі.

ЛУК'ЯНЕНКО: Дякую.

ПИТАННЯ: То всього доброго, доброї ночі.

ЛУК'ЯНЕНКО: Гало, гало...

ПИТАННЯ: Прошу?

ЛУК'ЯНЕНКО: Гало... гало... гало...

ПИТАННЯ: Так?

ЛУК'ЯНЕНКО: Чуєте?

ПИТАННЯ: Не чути... (не чути)...

ЛУК'ЯНЕНКО: Гало?

ПИТАННЯ: Так?

ЛУК'ЯНЕНКО: ...щоб Ви подзвонили по телефону..

ПИТАННЯ: Не чути...

ЛУК'ЯНЕНКО: Ну, бувайте здорові.

ПИТАННЯ: Всього доброго, допобачення.

ЛУК'ЯНЕНКО: Дякую.

ПИТАННЯ: Так, дякую таксамо. Всього...

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

АНТОН УШТАН, член УНС Відд. 276 Б-ва св. Миколая в Ембрідж, Па., помер 1 серпня ц. р. на 85 р. ж. Нар. в Зах. Україні, і став членом УНС в 1918 р. Полишив у смутку дочку Марію, сина Гаррі і родину. Похорон відбувся 4 серпня 1977 р. на цвинтарі Economy, Ambridge, Pa.

Вічна Йому Пам'ять!

Ст. Іваницький, секр.

АНДРІЙ ПОДОЛЬЧАК, член УНС Відд. 220 Б-ва св. ап. Петра і Павла в Чікаґо, помер 9 липня ц. р. на 76 р. ж. Нар. в Україні, і став членом УНС в 1949 р. Похорон відбувся 12 липня ц. р. на цвинтарі св. Марії, Evergreen Park, Ill.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МАРІЯ ГНОТ, членка УНС Відд. 112 С-ва св. Марії в Пармі, Огайо, померла 20 липня 1977 р. на 79 р. ж. Нар. в Україні, і стала членкою УНС в 1928 р. Полишила в смутку дочок: Марію і Руту, 4 внуків і 2 правнуків. Похорон відбувся 23 липня ц. р. на цвинтарі св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Її Пам'ять!

Марія Капраль, секр.

МАРІЯ СТАХІВ, членка УНС Відд. 407 в Торонті, Онт., Канада, померла 3 травня 1977 р. на 75 р. ж. Нар. в Україні, і стала членкою УНС в 1959 р. Полишила в смутку дочок: Анну і Стелу, синів: Степана і Рассела. Похорон відбувся 5-го травня ц. р. на цвинтарі Glendale Memorial Gardens в Торонті, Канада.

Вічна Її Пам'ять!

В. Шаран, секр.

СТЕФАН БЕРНАРД, член УНС Відд. 230 Б-ва св. Ів. Хрестителя в Йонґставні, Огайо, помер 1 серпня ц. р. на 81 р. ж. Став членом УНС в 1937 р. Полишив у смутку 7 синів, дочку Долорес. Похорон відбувся 4 серпня 1977 р. на цвинтарі Кальварія в Йонґставн, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Ліщак, секр.

ТАРЗАН, Ч. 7809. Пістолет пригодився

Помпусе! Фавн жива!
Так!... Але вони саме тепер фільмують „сцену самогубства", а ми не вспіємо приземлитися впору!
Виходить, що єдиним виходом із ситуації є вжити твій пістолет...
Тарзане!... Що ти робиш!?
Грим!!... Грим!!